

Aan de orde is het **VAO Klimaat en energie (AO d.d. 02/07)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het VAO Klimaat en energie, met als eerste spreker de heer Van der Lee van GroenLinks. Hartelijk welkom aan de minister.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):
Dank, voorzitter. Ik ga snel voorlezen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het wenselijk is dat stimuleringsmaatregelen zoals de SDE++ zo optimaal mogelijk aansluiten op klimaatdoelen en het Klimaatakkoord;

verzoekt de regering te monitoren of de reductiedoelen voor de verschillende sectoren binnen bereik blijven in de huidige opzet van de SDE++ en of aanpassingen wenselijk zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Lee. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 538 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat op dit moment de regionale energiestrategieën worden ontwikkeld;

constaterende dat de regio's niet alleen met kosteneffectiviteit rekening moeten houden, maar ook met bijvoorbeeld draagvlak en ruimtelijke inpassing, waardoor gewenste energieprojecten minder goed af kunnen zijn in de SDE++-systematiek;

verzoekt de regering in gesprek te gaan met de decentrale overheden over eventuele knelpunten in de synergie tussen de RES'en en de SDE++-regeling,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Lee. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 539 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de motie-Van der Lee c.s. over het voorkomen van dubbele energiebelasting (35000-XIII, nr. 27) is aangenomen in 2018;

constaterende dat het kabinet wil wachten met de uitvoering van deze motie totdat de voorstellen voor de Europese Richtlijn Energiebelasting duidelijk zijn, terwijl onduidelijk is wanneer deze richtlijn precies wordt ingevoerd;

overwegende dat energieopslag een belangrijke schakel is in de energietransitie en bijvoorbeeld een oplossing biedt voor het tekort aan netcapaciteit;

verzoekt de regering de Europese Richtlijn Energiebelasting niet af te wachten en deze maatregel na afloop van de evaluatie van de energiebelasting op te nemen in het Belastingplan 2022,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Lee. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 540 (32813).

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):

Dank u wel, voorzitter. Ik hoop echt dat de minister de gesprekken over de SDE++ met de RES'en en met de industrie serieus neemt, want er zijn grote aarzelingen of dat wat we nu bedacht hebben, wel gaat doen wat nodig is.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de heer Harbers van de VVD. Nee? Dan mevrouw Dik-Faber, ChristenUnie.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):

Dank u wel, voorzitter. We hebben vandaag met elkaar gedebatteerd over diverse onderwerpen rondom klimaat en energie. Ik sta toch in het goede VAO? Gelukkig.

Ik ga één motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er categorieën in de SDE++ zijn waarvan de economische levensduur langer is dan de subsidieperi-

ode en deze in de jaren na afloop van de subsidietermijn rendabel blijven;

constaterende dat dit verschil kan oplopen tot wel tien jaar;

constaterende dat de levensduur wel wordt meegenomen in de subsidiekosten, maar niet in de berekende CO₂-emissie;

overwegende dat op deze wijze windprojecten, zonnestroomprojecten en zonnethermieprojecten onterecht laag in de rangschikking van de SDE++ eindigen;

overwegende dat dit onwenselijk is in het kader van een energietransitie die gericht is op hernieuwbare, schone energie;

verzoekt de regering om in kaart te brengen hoe in de SDE++ voor alle technieken de gehele economische levensduur mee kan worden genomen in de berekening van de CO₂-reductie;

verzoekt de regering tevens de Kamer hierover te informeren als de SDE++ 2021 naar de Kamer wordt verzonden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Dik-Faber, Van der Lee, Agnes Mulder en Sienot. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 541 (32813).

De heer Van Raan, Partij voor de Dieren. Aan u het woord.

De heer **Van Raan** (PvdD):
Voorzitter, dank u wel. Eerst even wat achterstallig onderhoud.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat, om het klimaatbeleid snel en flexibel te kunnen bijsturen, het nuttig kan zijn om frequent te rapporteren over de behaalde uitstootreductie en het effect van reeds genomen klimaatmaatregelen;

verzoekt de regering om de ontwikkeling van de Nederlandse uitstoot, conform de indeling van het IPCC, intensief te monitoren en het CBS en RIVM te verzoeken om op basis hiervan vier keer per jaar te rapporteren over (de ontwikkeling in) de uitstoot,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Raan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 542 (32813).

De heer **Van Raan** (PvdD):
Voorzitter, dan de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering om tegen te gaan dat kortetermijnoplossingen voor de huidige economische crisis gaan bijdragen aan fossiele lock-ineffecten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Raan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 543 (32813).

De heer **Van Raan** (PvdD):
Voorzitter, de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de inzet van biomassa op grote schaal voor hernieuwbare energie (elektriciteit en warmte) en de subsidies daarvoor niet meer passen in het huidige energiebeleid, aldus de SER;

constaterende dat er bij de ombouw van biomassacentrales in Diemen 396 miljoen gemoeid is aan gereserveerde subsidie;

constaterende dat de biomassacentrale in Diemen in de komende twee jaar nog niet kan worden omgebouwd vanwege lopende procedures;

verzoekt de regering om in gesprek te gaan met Vattenfall om de reeds gereserveerde maar nog niet gegeven subsidie anders dan voor biomassa in te zetten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Raan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 544 (32813).

De heer **Van Raan** (PvdD):

Voorzitter. Dan een oproep aan de Kamer. De wetenschap vertelt ons dat we moeten versnellen. Ons hoofd vertelt dat wij moeten versnellen met CO₂-reductiemaatregelen. De

klimaatjongeren vragen dat van ons. De klimaatouderen vragen het. Vandaar de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat het verminderen van de Nederlandse uitstoot van broeikasgassen niet snel genoeg gaat;

verzoekt de regering om bij het nemen van klimaatmaatregelen versnelling van CO₂-reductie als criterium te hanteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Raan, Sienot, Van der Lee, Dik-Faber, Azarkan, Beckerman, Van Otterloo en Moorlag.

Zij krijgt nr. 545 (32813).

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de heer Sienot van D66.

De heer **Sienot** (D66):
Voorzitter. Ik heb twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat is afgesproken in het Klimaatakkoord dat in de komende jaren steeds meer huishoudens worden aangesloten op een warmtenet;

overwegende dat de Warmtewet 2.0 een kans is om duurzaamheid, transparantie en concurrentie van warmtenetten te vergroten;

constaterende dat in het wetsvoorstel van de Warmtewet 2.0 gekozen wordt voor eeuwigdurende aanwijzing van warmtekavels, wat de concurrentie tussen warmtebedrijven niet bevordert;

verzoekt de regering de volgende uitgangspunten te integreren in de Warmtewet 2.0:

- warmtekavels slechts tijdelijk aanwijzen;
- geen aansluiting verplichten voor de klant;
- transparantie in de tarieven door inzicht in werkelijke kosten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Sienot en Harbers. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 546 (32813).

De heer Sienot (D66):

Dan mijn tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er grote kansen liggen om de duurzame energievoorziening te versnellen door nu te investeren in windenergie op zee en de bijbehorende energie-infrastructuur;

overwegende dat voor de benodigde elektrificatie van de Nederlandse industrie een grote behoefte is aan goedkope groene stroom;

constaterende dat in het Klimaatakkoord de verbinding tussen de vraag- en aanbodzijde van duurzame energie ontbreekt;

verzoekt de regering om zo snel mogelijk in gesprek te gaan met de coalitie Wind Meets Industry om de ontwikkeling van wind op zee te versnellen;

verzoekt de regering hierbij mogelijke knelpunten voor een goede aansluiting te identificeren en weg te nemen, en de Kamer hierover te informeren voor het herfstreces van 2020,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Sienot en Agnes Mulder. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 547 (32813).

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de heer Kops, PVV.

De heer Kops (PVV):

Voorzitter. Twee moties die voor zich spreken.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Nederland het doel van 14% hernieuwbare energie in 2020 niet zal halen;

constaterende dat daarom de minister van Economische Zaken en Klimaat voor minimaal 100 miljoen euro hernieuwbare-energiepapieren wil opkopen in Denemarken, om daarmee — slechts in de statistieken — het doel van 14% alsnog te halen;

spreekt uit dat dit niets anders is dan een peperdure boekhoudkundige klimaattruc;

verzoekt de regering geen cent uit te geven aan het opkopen van hernieuwbare-energiepapieren in Denemarken of welk ander land dan ook,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Kops. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 548 (32813).

De heer Kops (PVV):

De tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering alle subsidies voor biomassa onmiddellijk stop te zetten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Kops. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 549 (32813).

De heer Kops (PVV):

Dank u.

De voorzitter:

Dank. Mevrouw Beckerman, SP. Aan u het woord.

Mevrouw Beckerman (SP):

Dank u wel, voorzitter. Slechts één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat door de Energy Charter Treaty klimaatbeleid kan stuiten op rechtszaken aangespannen door de industrie;

overwegende dat de Energy Charter Treaty volgens velen toe is aan modernisering omdat het fossiele karakter ervan niet meer van deze tijd is;

verzoekt de regering de toekomstbestendigheid van de Energy Charter Treaty te onderzoeken, variërend van niet-ingrijpen, modernisering en mogelijke hervorming tot afschaffing,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Beckerman. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 550 (32813).

Mevrouw Beckerman (SP):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank. Tot slot de heer Moorlag, PvdA. Gaat uw gang.

De heer Moorlag (PvdA):

Dank u wel, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat onder meer de installatiebranche en de netwerkbedrijven kampen met grote tekorten aan vakmensen, wat schadelijk is voor de voortgang van de energietransitie;

overwegende dat de coronacrisis de werkloosheid scherp doet toenemen;

verzoekt de regering in de herstelaanpak van de coronacrisis met sociale partners plannen te maken voor om-, her- en bijscholing om mensen aan het werk te helpen in bedrijfstakken die kampen met een gebrek aan vakmensen, en de Kamer hierover spoedig te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Moorlag. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 551 (32813).

De heer Moorlag (PvdA):

En de tweede en laatste motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de gerealiseerde en geplande capaciteit aan datacenters snel groeit;

overwegende dat hiermee, naast de voordelen die dit heeft, ook een fors beslag wordt gelegd op de ruimte, beschikbare duurzame energie en netwerkcapaciteit;

overwegende dat de restwarmte van datacenters benut kan worden voor onder andere het verwarmen van de gebouwde omgeving;

verzoekt de regering om in het kader van de ruimtelijke strategie en NOVI op korte termijn in overleg met medeoverheden te verkennen of en, zo ja, op welke wijze er een samenhangende aanpak moet worden ontwikkeld voor het beter beheersen en reguleren van de impact van datacenters op de ruimte, energievoorziening (elektriciteit en warmte) en daarover in het kader van de uitvoeringsagenda NOVI de Kamer na de zomer te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Moorlag en Agnes Mulder. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 552 (32813).

De heer Moorlag (PvdA):

Dank u wel.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Ik geef de minister het woord.

Minister Wiebes:

Voorzitter. Ik loop gewoon door de moties heen. De motie op stuk nr. 538 van de heer Van der Lee.

De voorzitter:

Wacht even, ze worden op dit moment gekopieerd. Het zijn er best een hoop, dus laten we heel eventjes wachten.

Minister Wiebes:

Ja, hoor.

De voorzitter:

De minister heeft ze wel, maar ...

Minister Wiebes:

Ik heb ze wel.

De voorzitter:

Er wordt heel hard gewerkt vanavond. Ik geef de minister het woord. Meneer Van Raan, kijkt u even met iemand mee. Begint u maar, minister.

Minister Wiebes:

De tekst wordt toch pas relevant op het moment van stemmen, zou ik zeggen.

De motie op stuk nr. 538 van de heer Van der Lee verzoekt de regering te monitoren of de doelen binnen bereik blijven. Dat is akkoord. Oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 539, ook van de heer Van der Lee, verzoekt de regering in gesprek te gaan met de decentrale overheden over eventuele knelpunten. Oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 540 verzoekt de regering de Europese Richtlijn energiebelasting niet af te wachten en deze maatregel op te nemen in het Belastingplan 2022. Dat zou haalbaar moeten zijn. Deze motie laat ik oordeel Kamer.

Dan de motie op stuk nr. 541 van mevrouw Dik-Faber over de gehele economische levensduur voor alle verschillende categorieën. Oordeel Kamer.

Dan kom ik bij de motie op stuk nr. 542. Ziedaar, ik heb nog geen zes uur geleden de rol van de heer Van Raan geprezen en er ligt nu al een motie die ik oordeel Kamer kan geven. Dat is de motie op stuk nr. 542 over de monitoring. Het is buitengewoon bevredigend om samen met de heer Van Raan de aarde te kunnen verbeteren.

Dan kom ik op de motie op stuk nr. 543, ook van de heer Van Raan. Ook oordeel Kamer.

De motie van de heer Van Raan op stuk nr. 544 over de biomassacentrale moet ik ontraden.

De motie op stuk nr. 545 van de heer Van Raan over versneling van CO₂-reductie geef ik oordeel Kamer, maar daar hoort wel een kleine tekst bij. Ik heb net in het debat ook gezegd dat het kabinet een bredere maatschappelijke afweging maakt. Het kabinet is immers geen one-issuepartij. Kostenefficiëntie, draagvlak, oog voor de lange termijn, geen lock-in, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid horen er dus ook allemaal bij. Maar snelheid hoort er inmiddels ook bij, dus ik laat deze motie, met die begeleidende tekst, over aan het oordeel van de Kamer.

Dan de motie op stuk nr. 546 van de heer Sienot over de Warmtewet. Dat vind ik een verstandige oproep en ik laat de motie daarom oordeel Kamer.

De tweede motie van de heer Sienot is de motie op stuk nr. 547. Daarin verzoekt hij de regering om zo snel mogelijk in gesprek te gaan met de coalitie Wind Meets Industry. Dat is akkoord. "Verzoekt de regering hierbij mogelijke knelpunten voor een goede aansluiting te identificeren en weg te nemen ..." Ik kan niet van tevoren garanderen dat ik ze allemaal kan wegnemen, zeker niet als ik ze blijkens deze motie nog niet allemaal, geïdentificeerd heb. Maar dat is wel de inzet en met die kanttekening laat ik 'r oordeel Kamer.

De motie van de heer Kops op stuk nr. 548 ontraad ik en dat geldt ook voor zijn motie op stuk nr. 549.

De motie op stuk nr. 550 gaat over de Energy Charter Treaty. Daar heb ik in het debat over gesproken. Ik heb mevrouw Beckerman gezegd dat we daar in internationaal verband naar kijken en dat dat gemoderniseerd moet worden, niet alleen om het breder te trekken naar fossiel, maar ook om het transparanter te maken. Maar dat komt niet overeen met dit dictum en vanwege deze aanpak, die te nationaal is en wat mij betreft opties bevat waartoe ik niet bereid ben, moet ik de motie ontraden.

De motie op stuk nr. 551 gaat over scholing. Dat heeft inderdaad de warme belangstelling van de heer Moorlag, maar ook van mij. Ik vind het verstandig en ik laat de motie oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 552 over de datacenters vind ik ook een verstandige oproep. Dat bekent dat het kabinet in de uitvoeringsagenda NOVI zal moeten ingaan op die datacenterproblematiek. Dat zal uiteraard na de zomer worden. Mijn collega van BZK zal dat voor haar rekening nemen, maar ik kan zeggen dat ik de motie oordeel Kamer kan geven.

Voorzitter, daarmee ben ik door de moties heen.

De voorzitter:
Ik dank de minister.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.